NR. 10 (18) decembrie 2014

BULETIN INFORMATIV

ASOCIAȚIA OBȘTEASCĂ

"FEMEIA ȘI COPILUL - PROTECȚIE ȘI SPRIJIN"

Nici un copil lipsit de șansa de a fi inclus în instituțiile de învățămînt și societate

La mulți ani, stimați prieteni, parteneri şi beneficiari!

CONTACTE: or. Criuleni, str. Păcii 43, Republica Moldova,

tel.: 0 248 21809, 0 248 20 654. Web: www.fcps.md.

www.facebook.com/pages/Asociația-Obștească "Femeia-şi-Copilul-Protecție-şi-Sprijin"

Educatorii continuă să studieze domeniul incluziunii

La Ungheni, la „Casa pentru toţi”

Actualmente, printre copiii care ne trec zilnic pragul grădiniţei sunt şi copii cu cerinţe educaţionale speciale (CES) şi cu dizabilităţi. Aceşti copii nu sunt speciali în sine. Ei doar au nevoie de o abordare personalizată în ceea ce priveşte demersurile pe care trebuie să le întreprindem în educaţia lor. Despre posibilele soluţii ale problemei abordate au discutat managerii şi cadrele didactice din învăţământul preşcolar din raioanele Criuleni şi Dubăsari, în cadrul Cursului de formare în domeniul educaţiei incluzive, organizat de către Asociaţia Obştească „Femeia şi Copilul – Protecţie şi Sprijin” din Criuleni.

În cadrul modulului de formare ne-am împărtăşit experienţa profesională şi am achiziţionat cunoştinţe actuale despre procesul educaţional incuziv în treapta preşcolară, am învăţat multe lucruri noi şi utile în activitatea cu copiii cu CES, am acumulat cunoştinţe, abilităţi şi atitudini în acest domeniu.

Formările au fost facilitate de către specialiştii din Serviciul de Asistenţă Psihopedagogică Criuleni Ariadna Sînchetru, pedagog, Angela Ceban şi Mariana Mîţu – psihologi, Elvira Bulgac – şeful Serviciului, care ne-au prezentat activitatea şi rolul serviciului în instituţiile de învăţământ preşcolar şi necesitatea colaborării pentru implementarea cu succes a educaţiei incluzive.

La finele cursului de formare, Vera Stahi, coordonator în cadrul AO „FCPS”, a înmînat participanţilor certificate. Activitatea a fost realizată cu suportul financiar al SMC/Sida şi sau IM (SOIR Moldova).

Ana Căpăţînă, director interimar,

grădiniţa „Mesteacănul”, or. Criuleni

Vizita de studiu cu subiectul “Promovarea drepturilor persoanelor defavorizate” a fost realizată în cadrul centrului de zi pentru copii „Casa pentru toţi”, instituţie publică de asistenţă socială, educaţie şi reabilitare pentru copii şi tinerii cu dizabilităţi din or. Ungheni.

Scopul activităţii constă în consolidarea capacităţilor organizaţionale a 4 ONG-uri de pe ambele maluri ale Nistrului prin formarea de noi parteneriate la nivel local, regional, naţional pentru promovarea drepturilor persoanelor defavorizate, şi diseminarea experienţei A.O. „Femeia şi Copilul - Protecţie şi Sprijin”, organizaţie ce promovează incluziunea socio-educaţională a persoanelor defavorizate. Despre „Autoreprezentare” şi cine este un „Autoreprezentant” a vorbit Ala Ianenco, coordonatorul programului respectiv, prin a demonstra filmuleţele de sensibilizare despre doi tineri cu dizabilităţi, care fac parte din grupul de autoreprezentanţi. La activitate au participat membri ONG-urilor „Armonie” din satul Oxentea, raionul Dubăsari, „Empatie” din satul Dubăsarii-Vechi, raionul Criuleni, „Copii cu dizabilităţi” din satul Hîrtopul-Mare, raionul Criuleni şi a centrului „Speranţa” din or. Criuleni, care activează în comunităţi ca centre comunitare şi prestează servicii specializate pentru copii cu cerinţe educaţionale, inclusiv cu dizabilităţi şi specialiştii centrului gazdă.

Acest eveniment este realizat în cadrul proiectului „Maluri diferite – scopuri comune”, implementat de către A.O. ”Femeia şi Copilul—Protecţie şi Sprijin” în cadrul Programului Parteneriate Pentru o Societate Civilă Durabilă în Moldova, implementat de FHI 360. Realizarea acestuia este posibilă datorită ajutorului generos al poporului american oferit prin intermediul Agenţiei SUA pentru Dezvoltare Internaţională (USAID). Opiniile exprimate aparţin participanţilor şi nu reflectă în mod necesar poziţia USAID sau a Guvernului SUA.

Larisa Moscalenco, coordonator program „Advocacy”, A.O. „FCPS”

Au fost desemnați cîștigătorii concursului

La finele lunii octombrie, AO „Femeia şi Copilul-Protecție şi Sprijin" a propus elevilor din instituțiile de învățământ-partenere să participe la concursul de materiale jurnalistice cu propriile articole la tema incluziunii. Scopul concursului a fost stimularea elevilor să observe şi să promoveze exemple de incluziune, reale şi pozitive, care se întâmplă în şcolile în care îşi fac studiile.

La concurs au participat 7 concurenți, divizați pe 2 categorii de vîrstă: elevi în cl. VII-IX, şi elevi în clasele X-XII. La evaluarea lucrărilor au colaborat ziarista Svetlana Corobceanu („Jurnal de Chişinău"), jurnalistul Igor Guzun, directorul portalului www.stiripozitive.eu, Viorica Şapavalov, directorul Bibliotecii Publice Criuleni, Victoria Secu, director executiv al AO. „FCPS", şi Svetlana Cernov, pr-manager al AO „FCPS".

Criteriile de apreciere, aplicate de către evaluatori, conforme şi cu regulamentul, pe care l-a primit fiecare participant, au vizat corespunderea titlului temei propuse, relevanța istoriei umane, mesajul nondiscriminatoriu, pozitiv, originalitatea lucrărilor. **Participanți de vîrsta gimnazială (cl. VII-IX):**

I – reportajul „Diferiți, dar egali", autor **Natalia Boşcanean**, elevă în LT „Ioan Sîrbu", Măşcăuți, Criuleni

I – „Diferiți, dar egali", autori **Corina Bogaciov şi Victoria Orescu,** membri ai Cercului Tinerilor Jurnalişti, CCAE Criuleni;

II – „Diferiți, dar egali", autor **Felicia Boaghe**, gimnaziul Hîrtopul Mare, Criuleni;

III – „Să ne acceptăm reciproc în şcoala din comunitate", autor **Profir Andreea Alexandrina**, LT Hârtopul Mic, Criuleni.

III – „Toți trăim sub acelaşi cer...", autor – **Daniela Gîrlacu**, gimnaziul Ustia, Dubăsari.

Participanți de vîrsta liceală (cl. X-XII):

Locul **I** nu a fost acordat.

II – schiță, fără titlu, autor **Alina Cerneavschi,** LT „Ioan Sîrbu", Măşcăuți, Criuleni;

III – reportajul „Deşi sunt diferiți, au aceleaşi drepturi, ca şi ceilalți", autor **Cristina Matei,** LT Hârtopul Mic, Criuleni.

Larisa Moscalenco, coordonator al Programului Advocacy al AO „FCPS"

"Diferiți, dar egali", autor—**Corina Bogaciov şi Victoria Orescu,** elevele cercului „Tinerii Jurnalişti"de la CCAE Criuleni.

Fragment:**clasa 8-A (14 ani), L.T "Ioan Sîrbu", s.Măşcăuţi, Criuleni**

"...Această dorință arzătoare din inimile lor ne face şi pe noi cei din jur să fim mai conştienți, mai responsabili, mai indulgenți şi mai toleranți, acordîndu-le afecțiune şi sprijin.
Daria este o fetiță de 14 ani ce-şi doreşte ca în viitor să fie totul bine. Este o persoană pozitivă, îi plac animalele. Indiferent de faptul că întîlneşte unele greutăți în timpul activităților şcolare îi place să-şi facă temele pentru acasă. Din toate disciplinele şcolare preferă cel mai mult matematica pentru că-i place să calculeze şi să rezolve probleme.
Cunoaşte limba rusă, îi vine mai greu să citească, dar îşi doreşte nespus de mult să poată citi mai bine, să finiseze şcoala cu note exemplare, dupa care să-şi facă o profesie. Are foarte mulți prieteni la şcoală, la centru şi acasă. Ar vrea să devină vînzătoare la un magazin de jucării, să aibă o familie cu mulți copii şi să-şi ajute prietenii cu tot ce poate..."

"Diferiți, dar egali", autor—**Natalia Boşcanean,** elevă în cl. 8-A, L.T "Ioan Sîrbu", s.Măşcăuţi, Criuleni

Fragment:

"... În şcoala mea sînt mai mulți copii cu necesități speciale. Datorită incluziunii, toți copii sînt încadrați în procesul de învățămînt, se află sub supraveghere şi în grija familiei. Dacă ați face cunoştință cu Tatiana Vdovicenco din clasa a-8-A sau cu Marcel Creţu din clasa a-7-B, ați realiza cît sunt de sociabili, cît de mult le place sa participe la diferite activități extraşcolare, insă cel mai mult mă bucură faptul că colegii mei nici nu încearca să facă vreo deosebire între elevi. Dimpotrivă, aceşti copii cu dizabilități ne pot oferi o lecție de viață prin bunătatea lor, prin receptivitatea şi dîrzenia cu care infruntă toate greutățile. Fiecare încearcă să-şi deszvolte talentele date de la natură, unii crează lucruri impresionante, alții impresionează prin dorința lor de a interacționa cu colegii de clasă.
Consider că anume aşa e şi normal, deoarece am fi noi diferiti, dar sîntem egali şi nimeni nu are dreptul moral de a se considera mai presus decît altcineva..."

La Ştefan Vodă a fost dezvoltată o grădiniță cu practici incluzive

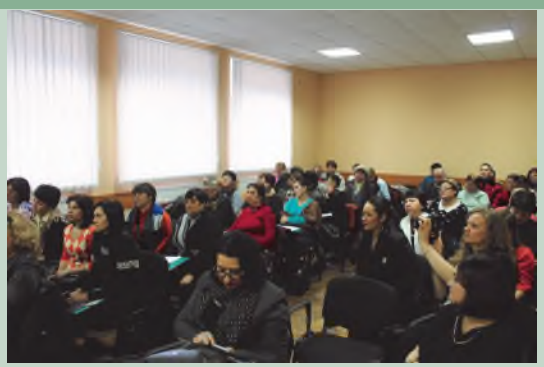

La finele lunii decembrie, în oraşul Ştefan Vodă a fost organizată conferința de totalizare a proiectului „Extinderea modelului de succes privind incluziunea educațională a copiilor preşcolari din Republica Moldova”. Organizatorii, împreună cu participanții, preponderent managerii instituțiilor preşcolare de învățămînt din teritoriu, dar şi reprezentanții Serviciilor de Asistență Psihopedagogică din Ştefan Vodă şi Căuşeni au discutat despre incluziunea educațională la grădinița nr. 3 „Alionuşca”.

Directoarea instituției, Larisa Afanasiev, a explicat de ce anume grădinița nr. 3 a fost selectată în acest proiect: „În urma evaluării şi testării copiilor din grădiniță, de vîrsta patru-şapte ani, specialiştii Asociației Obşteşti “Femeia şi Copilul - Protecție şi Sprijin” au depistat în grădinița noastră 23 de copii cu cerințe educaționale speciale. Pentru a le oferi condiții pentru educație de calitate şi socializare, în grădiniță au fost create servicii de suport care ar oferi copiilor, în dependență de necesitățile acestora, asistență specializată şi anume - psihologică, logopedică, psihopedagogică şi kinetoterapie. Serviciile respective au fost dotate cu echipament şi materiale didactice necesare pentru buna funcționare. S-au reparat şi spațiile de utilizare comună, cum ar fi şapte blocuri sanitare. Totodată, grație proiectului, pe teritoriul instituției preşcolare din temelie a fost creat un centru de formare pentru personal şi părinți, dotată cu echipament tehnic şi mobilier. În sală desfăşurăm şedințele cu părinții, cadre didactice, orele metodice, consiliile pedagogice”.

Irina Bîrnă, una dintre mamele care a participat activ la training-urile de formare a părinților, organizate în primăvara anului 2014, a relatat că în cadrul seminarelor părinții au aflat şi exersat diverse forme şi metode de lucru cu copiii, depăşind astfel o parte din problemele cu care se confruntau zilnic.

Despre starea lucrurilor în domeniul incluziunii timpurii a vorbit *Maria Vrînceanu, consultant responsabil pentru educația preşcolară de la Ministerul Educației*: “Încetişor, încetişor cu aceste proiecte, cu aceste instruiri situația se schimbă. În 2009 doar 5% din părinții care au copii pînă la şapte ani considerau că copilul lui poate să se joace şi să fie educat împreună cu un copil cu dizabilitate la grădiniță... Ceilalți spuneau „Nu, nu , nu, duceți-i la o grădiniță specială!” Se pare că situația se schimbă! – a constatat Maria Vrânceanu.

Virginia Rusnac, directorul Centrului Republican de Asistență Psihopedagogică a relatat despre realizările Republicii Moldova în dezvoltarea şi promovarea educației incluzive. În mod special dumneaei s-a referit la situația existentă privind incluziunea educațională la etapa timpurie de dezvoltare a copilului, cînd este necesar de conceptualizat şi adoptat un şir de reglementări şi documente care ar spori accesul şi şansele de educație şi recuperare/reabilitare a copiilor cu cerințe educaționale speciale, inclusiv cu dizabilități în instituțiile preşcolare de învățămînt.

Rezoluția conferinței, adoptată în urma dezbaterilor colective, a fost expusă la final de către *Victoria Secu, directorul executiv al Asociației Obşteşti „Femeia şi Copilul - Protecție şi Sprijin” din Criuleni, managerul proiectului:* „Este important să ne reamintim permanent de faptul că fiecare copil e o promisiune şi are o şansă care depinde de atitudinea şi de acțiunea celor care îl cresc şi educă. Deci, cum ar trebui să arate o grădiniță incluzivă către care dorim să ne îndreptăm? Răspunsul e simplu: ca o grădiniță!”

Proiectul „Extinderea modelului de succes privind incluziunea educațională a copiilor preşcolari din Republica Moldova” a fost finanțat de Agenția pentru Dezvoltare din Republica Cehă, implementat de Asociația Obştească „Femeia şi Copilul - Protecție şi Sprijin” din Criuleni în parteneriat cu Ministerul Educației, ADRA Moldova, Administrația Publică Locală din Ştefan Vodă.

Proiectul şi-a demonstrat eficiența, de aceea va continua

La finele anului, AO "FCPS" a mai finisat un proiect, ocazie cu care la 24 decembrie 2014 a organizat masa rotundă de totalizare a proiectului „Incluziunea socio-educațională a copiilor cu CES din raioanele Criuleni şi Dubăsari".

Invitați au fost copii, tineri cu dizabilități, părinți, cadre didactice, reprezentanți din diferite structuri - medicină, asistență socială, APL, etc.

Metodele de evaluare a rezultatelor proiectului au fost centrate pe experiența, emoțiile, participanților trăite pe toată perioada implementării proiectului. Astfel în timpul activității pariticipanții au avut ocazia să cunoască rezultatele proiectului, obținute în cardrul celor cinci programe: „Servicii de Suport", „Educație Incluzivă", „Asistență şi Sprijin Familiei", „Advocacy", „Autoreprezentare", rodul muncii lor, ca parteneri de bază ai asociației „Femeia şi Copilul - Protecție şi Sprijin".

În cadrul activităților practice participanții şi-au expus opiniile asupra necesităților care mai persistă la nivel de comunitate în procesul de incluziune al copilului cu dizabilități, evidențiind necesitatea creării şi dezvoltării servicilor funcționale, consolidarea parteneriatului comunitar, oferirea de oportunități pentru implicarea copiilor în diverse activități extraşcolare, asigurarea accesului fizic, capacitarea specialiştilor şi a cadrelor didactice de a oferi asistență.

Tatiana Grigoraş din Ciopleni, comuna Hruşova, părinte a patru copii, spunea: "*Salutăm aşa gen de proiecte, care ne oferă posibilitate de a ne informa şi forma pentru a asigura apărarea dreptului propriului copil*". „*Din colaborarea noastră cu asociația, noi la nivel de instituție de învățămînt, am avut ocazia să dezvoltăm servicii de suport în educația incluzivă. Unul din aceste servicii este Centrul de Resurse pentru Educația Incluzivă care este cu adevărat un centru solicitat, mediu propice de relaționare a tuturor copiilor din şcoală*" – *relata* managerul Liceului Teoretic din satul Cocieri, r-ul Dubăsari, Aurelia Ursu. Proiectul a oferit oportunitatea de dezvoltare profesională unor învățători, care au aplicat în practică pentru prima dată în raion exsperiența de cadru didactic de sprijin. Liuba Vasilache, cadru didactic de sprijin în Şcoala Primară Măşcăuți şi-a exprimat recunoştința prin a mulțumi echipei proiectului: „*Mulțumim pentru sprijinul acordat tînărului cu dizabilități din comunitate, care provine dintr-o familie social-vulnerabilă. Ați făcut un lucru important, tînărul învață la şcoala profesională, va avea o profesie, i se asigură un viitor*".

Masa rotundă s-a finalizat pe o undă de sărbătoare, cu momente-surpriză tăinuite în sacul magic al lui Moş Crăciun, cu un mesaj de urări de bine şi colinde din partea grupului de autoreprezentanți.

Activitatea a fost realizată cu suportul financiar al SMC/Sida şi sau IM (SOIR Moldova), partenerilor noştri de încredere, cărora le mulțumim pentru oportunitatea de a acorda suport copiilor şi tinerilor cu dizabilități în dorința lor de a fi membri plenipotențiari şi activi ai societății.

Echipa AO „FCPS"

Fiecare om este o valoare

"Fiecare om este o valoare. Avem nevoie de înțelegere şi acceptare" – acesta a fost mesajul general al evenimentului organizat de către Asociația Obștească „Femeia şi Copilul-Protecție şi Sprijin" din Criuleni, cu prilejul Zilei internaționale a persoanelor cu dizabilități.

Pe 5 decembrie sala de şedințe a Consiliului raional Criuleni a găzduit numeroşi oaspeți, invitați de către grupul de tineri autoreprezentanți, instruiți să cunoască şi să-şi apere singuri drepturile, să vorbească despre sine singuri, nu prin intermediul altor persoane. Evenimentul a fost moderat de către Mariana Morari, asistent de promovare Alianței Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități. Faptul că moderatoarea va modera evenimentul dintr-un scaun cu rotile a intrigat într-un fel publicul, printre care consilieri raionali, funcționari şi reprezentanți ai instituțiilor de stat şi raionale. Primul discurs a fost al Eleonorei Verdeş, o tînără la fel utilizatoare a unui scaun rulant, care a rostit prima sa pledoarie publică în favoarea respectării drepturilor oamenilor cu dizabilități.

„Am venit la evenimentul de astăzi pentru a vă spune că şi eu exist şi am aceleaşi drepturi pe care le are orice om de pe această planetă. M-am născut cu dizabilități, şi acest fapt a descurajat foarte mult părinții mei. Nu au fost destul de informați cu privire la dreptuirle mele, de aceea o bună parte din timpul pe care trebuia să-l petrec în băncile şcolii, am fost izolată în casă" , spunea Eleonora publicului.

Rând pe rând, coordonatorul programului Ala Ianenco şi moderatoarea Mariana Morari au invitat la microfon pe fiecare dintre participanții la programul autoreprezentare. Astfel, Ion, Macar, Vasile, Maria au relatat publicului din sală cum s-a schimbat viața lor pe parcursul ultimului an, ce au reuşit, cît de independenți au devenit şi cum au reuşit să fie admişi la studii sau să-şi cîştige primii bani din viața lor. Istoriile sincere şi atmosfera binevoitoare au fost completate de filmele realizate de către eroii zilei în colaborare cu Centrul Media pentru Tineri din Chişinău, prezentate de către Alina Găină, coordonator de program în cadrul organizației menționate. De fapt, au fost istorioare din viața lor, care au completat perfect prezentarea de sine, făcută de tineri.

Cu mesaje în care accentuiază nevoie de acceptare, de încurajare a oamenilor cu dizabilități au venit Victoria Secu, director executiv al AO "FCPS", Angela Boşcanean, preşedintele AO "FCPS". Dumitru Simon, consilier rational şi şeful AOFM, a menționat că la moment agenția nu dispune de locuri de muncă vacante, dar că orice persoană, inclusiv cu dizabilități, poate beneficia de cursuri de calificare şi poate astfel să tindă spre realizare pe plan profesional.

"Viața noastră şi faptele, evenimentele pe care noi le creăm prin acțiunile noastre, nu sunt bife, ea este reală şi persoana în cărucior se confruntă cu obstacole reale zi de zi. Fiecare din noi la locul sau poate face viața acestor oameni mai uşoară şi asta nu cere cheltuieli enorme, dar o atitudine, pentru că ei sunt persoane cu drepturi egale", - a spus Olga Lîsenco, co-fondatoatea AO "FCPS".

Evenimentul a fost susținut financiar de către The Swedish Organization for Individual Relief din sursele SIDA şi / sau IM.

Svetlana Cernov, PR – manager, AO "FCPS"

Noi parteneriate pentru asigurarea egalității

Suntem conştieţim, că este bine să promovăm respectarea drepturilor tuturor persoanelor indiferent de necesitățile lor şi să nu discriminăm, dar duşi de valurile vieții o facem, provocînd durere, eşec, indiferență… Pe data de 14.11.2014, în incinta Centrului comunitar de zi pentru copii cu cerințe educaționale speciale din localitatea Dubăsarii Vechi, raionul Criuleni am participat la masa rotundă privind situații de discriminare pentru asigurarea drepturilor persoanelor defavorizate, desfăşurată în cadrul proiectului "Maluri diferite – scopuri comune".

Scopul mesei rotunde a fost informarea şi mobilizarea a celor patru ONG-uri, APL, actorilor comunitari la promovarea participării active în procesul decizional, depistării cazurilor de discriminare la nivel de comunitate şi asigurării drepturilor persoanelor defavorizate.

Beneficiarii proiectului sînt patru organizații obşteşti de pe ambele maluri ale Nistrului : A.O. "Armonie" satul Oxentea r-ul Dubasari, A.O. "Empatie" satul Dubăsarii Vechi r-ul Criuleni, A.O. "De la vis la acțiune" satul Cocieri r-ul Dubăsari, A.O. "Copiii cu dizabilități" satul Hirtopul-Mare r-ul Criuleni.

În cadrul acestei întruniri s-a discutat despre: ce este discriminarea; analiza situațiilor de discriminare; rolul actorilor comunitari în rezolvarea situațiilor de discriminare; formele de discriminare; criteriile de protejare prin lege; la cine putem apela în caz de discriminare, etc.

La eveniment au participat 33 de membri ai APL din localitățile r-ului Criuleni şi Dubăsari, dintre care au fost primari, asistenți sociali, cadre didactice, părinți ai copiilor cu cerințe educationale speciale, inclusiv cu dizabilități, membri ai ONG-urilor. În cadrul atelierului "Studiu de caz" s-au discutat diferite forme de discriminare, ne-am convins, cu părere de rău, că persistă discriminarea persoanelor la nivel de comunitate, instituție, raion chiar şi republică şi are loc discriminarea directă, indirectă, hărțuire, victimizarea persoanelor fizice, ce au nevoie de informare, protejare prin lege. Participanților li s-a oferit material informativ legislativ de suport cu privire la asigurarea egalității şi au fost informați cu privire la organele competente prezente în domeniul prevenirii şi asigurării egalității, inclusiv *Consiliul pentru prevenirea şi eliminarea discriminării şi asigurarea egalității.* În final participanții au fost implicați în exercițiu practic cu privire la elaborarea unei petiții, respectînd toate elementele cheie, numele şi adresa persoanei care o depune, fapte , dovezi care susțin plingerea, etc.

Aducem sincere mulțumiri echipei şi coordonatorilor de proiect de la A.O. "Femeia şi Copilul – Protecție şi Sprijin" pentru atenția acordată fenomenului discriminării şi pentru materialele oferite privind informarea şi protejarea persoanelor supuse discriminării -: grupuri minoritare, cetățeni de altă etnie, rasă, cultură, persoane în etate, persoane cu dizabilități, etc.

Acest eveniment este realizat în cadrul proiectului „MALURI DIFERITE – SCOPURI COMUNE", implementat de A.O. "Femeia şi Copilul—Protecţie şi Sprijin" şi susţinut de Agenţia SUA pentru Dezvoltare Internaţională (USAID), în cadrul Programului Parteneriate Pentru o Societate Civilă Durabilă în Moldova, implementat de FHI 360.

Realizarea acestuia este posibilă datorită ajutorului generos al poporului american oferit prin intermediul Agenţiei SUA pentru Dezvoltare Internaţională (USAID). Opiniile exprimate aparţin participanţilor şi nu reflectă în mod necesar poziţia USAID sau a Guvernului SUA.

Elena Bejenari, învăţătoare,L.T."Vlad Iovita"
Cocieri, membru al A.O. "De la vis la acţiune"

80 de beneficiari ai AO "FCPS" au primit cadouri din partea ADRA Moldova

„Moş Crăciun cu daruri multe..."